

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Boico, Nadejda Toma

juducând, în lipsa părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Liliana Pasat și de către partea vătămată Nicolai Curararu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2020, în cauza penală prindu-l pe

*Țurcan Constantin XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

1. instanța de fond: 27.01.2020-27.03.2020;

2. instanța de apel: 14.05.2020-30.06.2020;

3. instanța de recurs: 22.08.2020-08.02.2021.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 27 martie 2020, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Țurcan Constantin a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, și a fost condamnat în baza acestei legi, la o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 160 ore.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Curararu Nicolai a fost admisă integral, încasându-se din contul lui Țurcan Constantin în beneficiul lui Cucrararu Nicolai suma de 1404 lei cu titlu de prejudiciu material.

A fost admisă solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, încasându-se din contul lui Țurcan Constantin în beneficiul statului suma de 576 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la data de 25 decembrie 2018, în jurul orelor 19:10, Țurcan Constantin intenționat, cu scopul violării domiciliului, fără acordul și împotriva voinței, a pătruns în gospodăria cet. Curararu

Nicolai, situată în XXXXX, iar la cerințele ultimului de a părăsi gospodăria a refuzat. În continuarea acțiunilor sale ilegale, având în mână un obiect din lemn, i-a aplicat cet. Curararu Nicolai o lovitură în regiunea stângă a capului, cauzându-i traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză pe frunte pe stânga, edem pe parcursul articulației umărului drept și partea dorsală a mâinii drepte, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 201827P0504 din 26 decembrie 2018 se califică ca vătămare corporală ușoară, condiționând dereglarea sănătății de scurtă durată.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Dulgher Dumitru în numele părții vătămate Curararu Nicolai, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului Țurcan Constantin să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare.

În motivarea cerințelor sale, avocatul a indicat că, instanța de fond la pronunțarea sentinței a avut o atitudine formală față de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele cauzei și greșit a individualizat pedeapsa, aplicată inculpatului în raport cu prevederile art. 75, 77 Cod penal.

De asemenea, a invocat faptul că, la stabilirea pedepsei prima instanță a ignorat faptul că inculpatul Țurcan Constantin anterior a fost condamnat pentru comiterea unor infracțiuni grave, pentru care a fost condamnat la 17 ani închisoare, fiind eliberat din locurile de detenție doar la 12 septembrie 2018, fapt ce demonstrează că ultimul nu s-a corectat și resocializat, iar pedeapsa penală aplicată anterior acestuia nu și-a atins scopul prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni, de vreme ce a comis o altă faptă în stare de recidivă.

3.1. La 02 iunie 2020 a declarat apel suplimentar procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Liliana Pasat, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 27 martie 2020, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Țurcan Constantin să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

În susținerea cerințelor sale, procurorul a indicat că, inculpatul Țurcan Constantin a fost eliberat din penitenciar la data de 12 septembrie 2018, iar la data de 25 decembrie 2018 a comis infracțiunea prevăzută de art. 179 alin.(2) Cod penal, astfel fiind prezentă starea de recidivă prevăzută de art. 34 alin. (1) Cod penal, instanța de fond urma să țină cont de acesta fapt la aplicarea pedepsei inculpatului.

În opinia apelantului, prima instanță urma să ia în considerație și faptul că, inculpatul Țurcan Constantin a fost supus și răspunderii contravenționale în anul 2019, și nu în ultimul rând de circumstanțele comiterii infracțiunii, anume lovirea

părții vătămate cu un obiect din lemn, care a provocat părții vătămate vătămării corporale ușoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2020, apelul procurorului în Procuratura de circumscripție Bălți Pasat Liliana, a fost respins ca tardiv, iar apelul avocatului Dulgher Dumitru în numele părții vătămate Curararu Nicolai, a fost respins ca nefondat.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, vina inculpatului Țurcan Constantin în comiterea infracțiunii incriminate pe deplin a fost stabilită prin probele administrate pe dosar în faza de urmărire penală, acestea fiind acceptate de inculpat prin cererea depusă pînă la începerea cercetării judecătorești și acceptată de instanța de fond prin încheierea protocolară din 11 martie 2020, iar sentința a fost atacată în latura individualizării pedepsei.

În opinia instanței de apel, prima instanță condamnîndu-l pe Țurcan Constantin în baza art. 179 alin.(2) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod penal, corect i-a stabilit ultimului pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 160 ore, iar careva temeieri de a considera pedeapsa stabilită ca fiind prea blîndă, Colegiul penal nu a stabilit, dat fiind că sancțiunea articolului incriminat prevede ca pedeapsă amenda în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau munca neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau închisoarea de pînă la 3 ani.

Prin urmare, Colegiul penal a menționat că, la numirea mărimii și formei pedepsei în privința inculpatului Țurcan Constantin, prima instanță corect a ținut seama de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care prevede aplicarea pedepsei în cazul judecării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptei penale, de urmările prejudiciabile, motivul săvîrșirii infracțiunii, persoana inculpatului, care nu se află la prima abatere de la legea penală (f.d. 111), însă a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, se căiește sincer în cele comise, de atitudinea societății față de pedeapsa penală ce urmează a fi stabilită inculpatului pentru faptele săvîrșite, ajungînd corect la concluzia că, corectarea și reeducarea lui Țurcan Constantin este posibilă fără privarea de liberate a acestuia.

Cu referire la apelul declarat de către procuror, instanța de apel a conchis că acesta urmează a fi respins ca tardiv, dat fiind faptul că a fost depus cu omiterea termenului prevăzut de art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, iar în susținerea soluției sale, instanța de apel a menționat că, reieșind din materialele dosarului, sentința instanței de fond a fost pronunțată integral la data de 27 martie 2020, iar acuzatorul de stat Pasat Liliana a atacat sentința, omițînd termenul de atac din motive neîntemeiate, declarînd apel doar la data de 02 iunie 2020 (f.d. 190).

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către partea vătămată Curararu Nicolai, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei și remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs, autorul acesteia a adus critici referitoare la depeapsa individualizată inculpatului, relatând că instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că Țurcan Constantin a comis fapta în stare de recidivă, ignorând în totalitate cerințele art. 77 Cod penal, iar în consecință, a aplicat o pedeapsă neproportională faptei comise.

5.1. Împotriva deciziei instanței de apel declară recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Pasat Liliana, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2020, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea poziției sale, recurentul menționează că instanța de apel greșit a respins apelul procurorului ca fiind tardiv, or aceasta nu a luat în considerație faptul că sentința a fost contestată de către avocatul părții vătămate din blîndeței pedepsei, iar procurorul participant în instanța de apel a considerat apelul dat întemeiat și la însușit prin depunerea unui apel suplimentar în condițiile prevederilor art. 402 alin. (4) Cod de procedură penală, întrunind toate condițiile stabilite de lege.

Astfel, menționează că în Procuratura de circumscripție Bălți, citația pentru participare în ședința de judecată din 02 iunie 2020 la Curtea de Apel Bălți cu copia apelului depus de către avocatul Dulgher Dumitru în numele părții vătămate Curararu Nicolai, a fost înregistrată în cancelaria la data de 26 mai 2020, prin urmare, cu respectarea termenului de 15 zile de la data primirii de către parte a copieii apelului declarat, în temeiul art. 402 alin. (4) Cod de procedură penală, procurorul Pasat Liliana a depus un apel suplimentar în cancelaria Curții de Apel Bălți la data de 02 iunie 2020, respectând întocmai termenul de declarare a apelului suplimentar.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Reieșind din dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, raportată la criticele recurenților constată că, instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Astfel, recurenții își întemeiază recursurile declarate pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, , când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Cu referire la temeiurile de recurs invocate de către procuror, Colegiul penal lărgit stabilește că, ultimul invocă ilegalitatea deciziei instanței de apel sub aspectul respingerii apelului suplimentar declarat ca fiind tardiv, ignorând prevederile art. 402 alin. (4) Cod de procedură penală.

Așadar, Colegiul penal lărgit admite acest argument, calificându-l ca fiind întemeiat, or, potrivit art. 402 alin. (4) Cod de procedură penală, dacă procurorul care a participat la judecarea cauzei sau partea vătămată a declarat în termen apel în defavoarea inculpatului, procurorul participant în instanța de apel, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copieii apelului declarat, poate declara apel suplimentar, în care poate invoca motive adăugătoare de apel.

La cazul dedus judecății, se constată că, instanța de apel prin respingerea apelului declarat de către procuror ca fiind tardiv, nu a ținut cont de prevederile legale supra expuse, de vreme ce a apreciat cererea procurorului ca fiind apel separat și nu suplimentar, or, legislatorul a stabilit exhaustiv condițiile și circumstanțele în care procurorul poate exercita calea de atac apelul, prin extinderea termenului general stabilit la art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală.

Mai mult decât atât, decizia recurată nu conține o motivare factologică sub aspectul neaplicării prevederilor art. 402 alin. (4) Cod de procedură penală, cu toate că cererea de apel a fost fundamentată anume în temeiul acestei norme, așa cum rezultă expres din conținutul ei (*Vol. I, f.d. 190*).

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit semnalează prezența temeiului pentru recurs „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*”, care este prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Colegiul penal lărgit indică că eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, totodată să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Liliana Pasat, precum și de către partea vătămată Nicolae Curăraru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2020, în cauza penală în privința lui *Țurcan Constantin XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *05 martie 2021*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Boico

Nadejda Toma

